

Wnioski z XXVII Konferencji Stowarzyszeń Rodzin Dyplomatów Unii Europejskiej EUFASA

Budapeszt 01.05 – 03.05 2011

Podczas tegorocznej konferencji EUFASA omawiano następujące tematy:

I. Dostęp do szkół międzynarodowych lub prywatnych dla dzieci specjalnej troski.

Projekt rozpoczęty w roku 2011 będzie kontynuowany i polega na wspólnym opracowaniu listy szkół międzynarodowych i prywatnych na całym świecie, posiadających możliwości opieki i kształcenia dzieci specjalnej troski.

II. Polityka transferowa w Ministerstwach Spraw Zagranicznych Unii Europejskiej

W większości krajów, w tym i w Polsce okres między aplikacją a wyjazdem na placówkę trwa około roku a wyjazd odbywa się w okresie wakacji szkolnych.

Placówki trwają 3-4 lata. MSZ-y dostarczają potrzebne wsparcie w trakcie przeprowadzki. Większość krajów, w tym Czechy i Węgry, zapewniają swoim pracownikom pełny zwrot kosztów przesiedlenia wraz z opłatą firm przeprowadzkowych. Wszystkie kraje zapewniają pokrycie kosztów mieszkania wraz z wyposażeniem. W ramach kwoty na zasiedlenie (zasilek adaptacyjny) większość krajów wypłaca swoim pracownikom od 1 do 3 pensji, nie dodatku zagranicznego, jak jest to jedynie w przypadku Polski.

Ministerstwa Spraw Zagranicznych dbają o aktualizacje list międzynarodowych szkół bazowych w poszczególnych krajach.

Polska odbiega jednak od praktyki europejskiej w zakresie podróży urlopowych. Regułą jest (87,5 %), iż MSZ-y pokrywają koszty podróży urlopowych swoim pracownikom i ich rodzinom raz w roku (są takie, które pokrywają 2 razy do roku oraz takie które pokrywają co 18 miesięcy).

Wszystkie kraje traktują jako członków rodziny studiujące dzieci pozostające na utrzymaniu rodziców (do 24-26 roku życia). Polska jest tu wyjątkiem !

Wiele krajów płaci również dzieciom, które się nie przesiedliły, koszty podróży w celu odwiedzenia rodziców na placówce (nawet w sytuacji rozwodu, niezależnie czy dziecko przebywa na placówce, czy w kraju, pokrywane mu są koszty odwiedzenia drugiego rodzica)

Szwecja zapewnia również małżonkom obcego pochodzenia przejazd na koszt MSZ do swojego kraju.

1

III. Status prawny małżonków i partnerów dyplomatów

Choć nie ma bezpośredniej, prawnej umowy między małżonkami /partnerami dyplomatów a MSZ to ministerstwa wszystkich krajów Unii (poza Polską, Hiszpanią i Cyprzem) płacą dodatki rodzinne (na małżonka i dzieci) delegowanym pracownikom.

Większość krajów unijnych uznaje zarejestrowane związki partnerskie (nawet tej samej płci), ale nie przyznaje akredytacji dyplomatycznej partnerom, z krajów w których takie związki są nie uznawane lub partnerzy ci nie posiadają paszportów dyplomatycznych. Zwykle w takich przypadkach MSZ pomaga w uzyskaniu prawa pobytu na okres towarzyszenia dyplomatom na placówce.

W 11 krajach Unii, które odpowiedziały na kwestionariusz zarejestrowani partnerzy dyplomatów otrzymują takie same świadczenia, (dodatki rodzinne, zwroty kosztów przesiedlenia, podróży urlopowych) jak współmałżonkowie.

Wciąż jest to problem nowy dla MSZ i z wyjątkiem Niemiec, Szwajcarii, Anglii, Holandii, Belgii ministerstwa nie posiadają informacji jakie kraje akceptują takie związki wśród dyplomatów akredytowanych, a jakie nie. Rekomendacją grupy roboczej opracowującej to zagadnienie było poruszenie tego problemu w ramach raportów z placówek.

Dużym problemem jest utrata przez współmałżonków/partnerów wszelkich praw w sytuacji rozwodu, separacji, (często nawet brak zwrotu kosztów podróży do kraju) dlatego tak ważnym jest rekompensowanie utraconych praw emerytalnych lub opłacanie przez MSZ składek emerytalnych, płacenie dodatków rodzinnych bezpośrednio współmałżonkom. Dobrym przykładem takiej polityki rodzinnej jest Estonia, Islandia, Norwegia, Szwajcaria (MSZ odprowadza na fundusz emerytalny współmałżonka składkę od podwójnej średniej krajowej pensji, w Islandii 11,5% średniego wynagrodzenia pracownika budżetowego z wyższym wykształceniem)

IV. Europejski system koordynacji wymiany informacji, dotyczących życia na placówkach, pomiędzy krajami członkowskimi EUFASY.

Utworzenie stałego, europejskiego systemu koordynacji ma na celu pomoc współmałżonkom, partnerom oraz rodzinom dyplomatów, przebywającym za granicą w życiu codziennym. Będzie on uaktualniany na bieżąco.

Obejmować on będzie między innymi pomoc w zakresie: poszukiwania pracy, szkół dla dzieci, w znalezieniu pracy jako wolontariusz, w poznaniu i zrozumieniu lokalnej kultury, znalezienia odpowiedniej pomocy lekarskiej, znalezienia mieszkania, zapoznania się ze stanem bezpieczeństwa oraz w znalezieniu odpowiednich sklepów oraz usług.

Każdy nowy pracownik powinien otrzymać takie informacje zaraz po przyjeździe do nowego miejsca pracy aby jego start był łatwiejszy.

Osobami zajmującymi się zbieraniem informacji z założenia powinni być członkowie Stowarzyszeń Rodzin Dyplomatów z poszczególnych krajów, będący członkami EUFASY.

Nad całością powinien sprawować pieczę Europejski Koordynator, działający wewnątrz EUFASY.

Pomimo tego, iż rozpoczęły się już prace nad tym projektem w poszczególnych krajach, najbliższy rok upłynie na przygotowaniu całego systemu.

IV. Praca dla współmałżonków - nawiązywanie kontaktów z sektorem prywatnym.

Problem nawiązywania kontaktów z sektorem prywatnym został rozpatrzony dwustopniowo:

- Pomoc w znalezieniu pracy za granicą
- Pomoc w znalezieniu pracy w kraju, po powrocie z placówki.

Jak wiadomo współmałżonkowie/partnerzy dyplomatów decydując się na wyjazd na placówkę ze współmałżonkiem skazani są najczęściej na przerwanie własnej kariery zawodowej. Dlatego też przez ostatni rok grupa robocza starała się opracować sposoby pomocy korzystając między innymi z doświadczeń poszczególnych krajów, członków EUFASY.

W krajach takich, jak Francja czy Hiszpania już działa system informacji za granicą dotyczący np. możliwości pracy w takich firmach, jak Air France czy Telefonica. Dlatego też zasadnym byłoby stworzenie banku danych dotyczących możliwości pracy w sektorze prywatnym za granicą.

W wielu przypadkach powrót do kraju wiąże się dla współmałżonków/partnerów z powtórным szukaniem pracy. Niestety takie indywidualne wysiłki kończą się najczęściej niepowodzeniem. Często mimo wysokich kwalifikacji szukającego. Rozwiązaniem byłoby nawiązywanie kontaktów a nawet podpisywanie umów z firmami prywatnymi, izbami handlowymi, federacją pracodawców w celu zaproponowania nowych możliwości pracy. Wiązałoby się to również z pomocą w podwyższaniu kwalifikacji. Mogłoby to przyjąć formę szkoleń czy pomocy ze strony konsultantów pracy. W rozmowach z sektorem prywatnym siła argumentów MSZ-ów mogłaby być mocniejsza niż Stowarzyszeń.

V. Kontrakt dla konsultanta sieci internetowej EUFASY

EUFASA posiada stronę internetową otwartą dla wszystkich oraz taką, która dostępna jest tylko po wprowadzeniu hasła, przydzielonego dla każdego Stowarzyszenia, które opłaciło roczną składkę w wysokości 320 Euro w 2010r. Na tej stronie zamieszczane są informacje na temat pracy grup roboczych oraz wymiana doświadczeń i osiągnięć pomiędzy stowarzyszeniami. Dzięki tej stronie Organizacja jest w stanie prowadzić swoje prace przez cały rok, pomiędzy konferencjami. Stowarzyszenia, które nie opłaciły składek nie mogą korzystać z tej strony, co się wiąże z brakiem możliwości pracy nad projektami przygotowywanymi na konferencje. Reprezentanci takiego kraju – stowarzyszenia tracą prawa członka EUFASY, mogą brać udział w konferencji jedynie jako obserwatorzy. W tym roku zostanie przygotowany nowy kontrakt dla konsultanta sieci internetowej.

VI. Przedstawienie współpracy MSZ Belgii ze Stowarzyszeniem Rodzin Dyplomatów

Współpraca MSZ Belgii ze Stowarzyszeniem Rodzin Dyplomatów została przybliżona przez Pana Pierre Pol Vincke, doradcę Ministra Spraw Zagranicznych d/s rodzin, płci i różnorodności kulturowej. Pan Pierre Pol Vincke podzielił się swoimi doświadczeniami w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin dyplomatów a także podał kilka rad dotyczących tego jak skutecznie pracować na ich rzecz. MSZ Belgii, starając się uatrakcyjnić pracę za granicą, zwłaszcza młodym pracownikom, stworzył tzw. Politykę Rodzinną, zajmującą się planowaniem kariery pracownika a także jego współmałżonka czy partnera. MSZ stara się walczyć o równe prawa dla wszystkich obywateli Belgii, mieszkających zarówno w kraju, jak i za granicą. Belgia jest krajem, gdzie dwie pensje w rodzinie są normą, dlatego też MSZ stara się podejmować środki aby wzmocnić finansową niezależność

współmałżonków/partnerów, gwarantując im ubezpieczenia socjalne oraz emeryturę. Jest to bardzo ważne w przypadku rozwodu. Podejmowane są środki aby ochraniać dzieci przeciwko ewentualnym aktom dyskryminacji z powodu posiadania zagranicznych dyplomów ukończenia szkół.

VII. Propozycje tematów, które będą poruszane na następnej konferencji:

- a) Propozycja polska: Starzejący się rodzice - nowe wezwania. Jak problem rodziców powyżej 75 lat jest rozwiązywany w EU pod kątem polityki transferowej i prawnego statusu „członka rodziny”
- b) Możliwości pracy dla współmałżonka dyplomaty - powiązania z sektorem prywatnym
- c) Europejska koordynacja wymiany informacji o warunkach życia na placówkach
- d) Dostęp do szkolnictwa dla dzieci specjalnej troski

Następna konferencja ma odbyć się w maju 2012 roku. O zorganizowanie tej konferencji została poproszona strona polska. Polska przejmuje przewodnictwo w EUFASIE od 01 lipca 2011 do 30 czerwca 2012 roku. Zwyczajem jest, iż kraj przewodniczący EUFASIE jest zarazem organizatorem konferencji. Stowarzyszenia wspierane są w tym przedsięwzięciu zawsze przez Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Opracowały: Katarzyna Braiter i Anna Kaszuba